

"קול קורא"

הגשת הצעות לכנס

לכידות חינוכית

קוהרנטיות ברצף הכשרה, ההתמחות והלמידה המקצועית של מורים

[לקריאת סקירת מידע בנושא קוהרנטיות בתוכניות להכשרת מורים: מודלים נבחרים](#)

יום שלישי, כ"ה באדר תשפ"א, 9 במרץ 2021

הכנס מתמקד בקוהרנטיות של תוכניות להכשרת מורים בישראל. בכנס נבקש לדון בהגדרת המונח קוהרנטיות, בתפיסות קיימות בהכשרה לחינוך, במודלים קוהרנטיים של מסלולי הכשרה ולמידה מקצועית המחברים את ההכשרה וההתמחות לשדה, וכן בתפיסות מדיניות הנוגעות לרצף ההכשרה.

אפשר להגיש הצעות הנוגעות לאחד או לכמה מהנושאים שיפורטו להלן, או לכל נושא אחר שהוא רלוונטי לסוגיה:

• הקשר בין רכיבים שונים בתוכנית הלימודים

ראייה משלבת בבניית תוכנית הכשרת המורים, כרצף עקבי של לימודים עיוניים והתנסויות פרקטיות, תורמת לתחושה של זהות מקצועית מובנית ומגובשת. עיקרון זה מדגיש את חשיבות הקשר בין ידע מקצועי, ידע תאורטי וידע מעשי בתחומים שונים, ואת מקומם של ידע פדגוגי ותשתיתי בחינוך ובתחום הדעת בהבניית זהות מקצועית הרמונית ככלי להצלחה בתפקיד. עקרון הקשר בין התחומים השונים מתייחס גם לקישוריות בין משימות הלמידה וההוראה לבין ההערכה, כולל שימוש בשיטות הערכה שונות למטרות שונות.

• הגדרה של חזון חינוכי משותף ופעולה להשגתו

בבסיסן של תוכניות הכשרה קוהרנטיות ניצב חזון משותף, ותוכני הקורסים העיוניים והקורסים הפרקטיים מאורגנים לפיו. חזון זה מנוסח על ידי בעלי העניין – קובעי מדיניות וחברי סגל בתוכניות להכשרת מורים, אנשי יחידות הכניסה להוראה (ראשי היחידות, רכזי סדנאות ההתמחות, רכזי קורסי מורים מתחילים), נציגים של בתי ספר מכשירים, מדריכים פדגוגיים ואחרים.

• שיתופיות ושיתופי פעולה

מידת המעורבות של בעלי עניין שונים (אקדמיה, שדה, משרד החינוך ומגזר שלישי) בתוכניות ההכשרה, ההתמחות והלמידה המקצועית, מהות הקשר בין אנשי הסגל האקדמי, אנשי יחידות הכניסה להוראה והתוכניות להכשרת מורים ובין בתי הספר המכשירים והחונכים, וכן עם גורמי רשות, מחוז ומרכזים תומכים לפיתוח מקצועי. שיתופיות זו, לאור החזון המשותף, תורמת לפיתוח גישה סינרגטית, קלינית, אקולוגית והוליסטית לקליטתם, לצמיחתם המקצועית ולהתמדתם של המורים האיכותיים במערכת החינוך.

• מקומו של המחקר בתוכנית הכשרה קוהרנטית

הספרות המקצועית הצביעה על הקשר בין הקוהרנטיות של תוכנית ההכשרה לבין פיתוח כישורי חקר בקרב מתכשרים ומורים. בד בבד, יש חשיבות רבה לביצוע מחקרי הערכה שמטרתם להגביר את האחריות של תוכניות אלו כלפי המתכשרים וללמידה מהצלחות ומחוסר הצלחות.

• מגפת הקורונה והשלכותיה על תוכנית הכשרה, ההתמחות והפיתוח המקצועי של פרחי הוראה ומורים

בעת מגפת הקורונה נדרשה התמודדות פסיכולוגית, כלכלית, מבנית ותפקודית נרחבת בתוכניות ההכשרה, החניכה והפיתוח המקצועי של פרחי הוראה ומורים. שינויים אלה הצריכו הגדרות מחודשות של יעדים, תכנים, אופנויות הוראה-למידה,

גמישות בזמני למידה, דרישות אקדמיות ותהליכי משוב והערכה. נדרשו התאמה, סיגול וגמישות גם בקשרי הגומלין בין המוסדות האקדמיים לבין מוסדות החינוך כדי להגיע להסכמה על קוהרנטיות בעת מצבי משבר וסיכון. כל אלה מצריכים למידה לביסוס תוכניות הכשרה, התמחות ופיתוח מקצועי המתאפיינות ביכולת הסתגלות מהירה ומושתתות על חוסן תפקודי ושיתופי גבוה.

הדיון בנושא זה מתעורר, בין היתר, בעקבות הביקורת הנמתחת בציבור ובקרב מקבלי ההחלטות על כמה תחומים:

- שימוש מועט בתשתיות ידע ובפיתוח כישורים להעלאת רמת המומחיות בהוראה;
- היעדר רלוונטיות של התכנים התאורטיים הנלמדים במוסדות המכשירים לפרקטיקה המתקיימת בשדה;
- רפלקציה דלה בתהליך ההכשרה והלמידה המקצועית של מורים;
- התייחסות לא מספקת בתהליכי הערכה של דגמים ותהליכים בהכשרה ובפיתוח מקצועי של מורים;
- היעדר חזון משותף לכל בעלי העניין בתוכניות ההכשרה, ושיתוף פעולה חלקי בין כל בעלי העניין במערכת החינוך;
- מוקד חשוב נוסף הוא ההתמודדות של הכשרת המורים במציאות העכשווית של מגבלות הריחוק החברתי עקב מגפת הקורונה, וההשלכות שיש להן על מידת הקוהרנטיות.

אחד מהיעדים שהציבה תוכנית המתווים החדשים להכשרת עובדי הוראה הוא תכנון של מסלולי הכשרת המורים כהכשרה קוהרנטית לכידה.

נשמח לקבל הצעות אשר יציגו מודלים להכשרה קוהרנטית לאנשי חינוך והוראה. על המודלים להציע דרכי התמודדות בשלושה צירים:

1. הרכיבים השונים בכל תוכנית העשויים לקדם רלבנטיות, התאמה והתמודדות עם אתגרי ההוראה;
2. רצף ההתפתחות המקצועית – החל בהכשרה, עבור בכניסה להוראה וכלה בלמידה המקצועית;
3. בעלי העניין השותפים לתוכנית.

הנחיות להגשת הצעות

שפת ההצגה בכנס תהיה עברית.

היקף ההצעה לא יעלה על 250 מילים. אין לציין מראי מקום או ביבליוגרפיה.

ההצעות ייבחרו בהתאם לקריטריונים שלהלן:

1. רלוונטיות להכשרת המורים בישראל;
2. שילוב בין רכיבים ברצף ההכשרה, ההתמחות והכניסה להוראה;
3. תלות הדדית בין הנדבכים השונים ברצף;
4. מעורבות של בעלי עניין שונים;
5. הצגה של שיתוף פעולה מכללה – בית ספר – גן;
6. תשתית מחקרית מלווה ועיגון בהוכחות אמפיריות מהשטח;
7. למידה מהצלחות ומאי-הצלחות;
8. התמודדות עם האתגרים, הקשיים או הפערים הקיימים כיום בישראל בנושא הקוהרנטיות;
9. היכולת להטמיע בשטח וסקלבליות: המעבר של תוכניות בהיקף מצומצם של סטודנטים לתוכניות רחבות היקף, או לתוכניות במוסדות חדשים;
10. חדשנות ומקוריות;
11. למגשימים הצעות בתחום אתגרי ההתמודדות עם מגפת הקורונה: דגמים לקידום חוסן תפקודי בהכשרה, בהתמחות ובפיתוח המקצועי, במצבי משבר וסיכון.

סוגי ההצגות

מחקר: הצגה של מחקר העוסק בקוהרנטיות

זמן הצגה: 10 דקות

חמש דקות יוקצו לשאלות ותשובות

מבזק: הצגה של יוזמה ראשונית או חזון בשלב התחלתי לצורך קבלת משוב

זמן ההצגה: חמש דקות

חמש דקות יוקצו לשאלות ותשובות

מודל: יוזמה מגובשת שניתנת להצגה או להפצה, ותוצג באופן חזותי, מילולי או בשני האופנים גם יחד

זמן הצגה: חמש דקות

חמש דקות יוקצו לשאלות ותשובות

פאנל – רב-שיח: מסגרת זו מיועדת לניהול דיון. בכל פאנל יהיו שניים עד ארבעה משתתפים שיציגו עמדות שונות בנושא הנדון. כל משתתפת/י יציג/תציג את עמדתו/ה במשך חמש דקות, ולאחר מכן יתקיים דיון בהשתתפות הקהל.

משך הפאנל: עד 30 דקות

פעילות – סדנה, התנסות או למידה פעילה: מסגרת זו מאפשרת למשתתפים להשתתף בפעילות לימודית או יצירתית, או

בסדנה המקנה מיומנות כלשהי. משך הפעילות: עד 30 דקות

ניתן להגיש הצעה גם להיצג מסוג אחר, בצירוף הסבר על אופן ההצגה.

הגשת התקצירים

יש לשלוח את התקצירים לדוא"ל event@macam.ac.il

• את ההצעות יש להגיש בקובץ מצורף, הכולל את הפרטים הללו: שם ושם משפחה, תואר אקדמי, שיוך מוסדי, כתובת דוא"ל, מספר טלפון, סוג ההצעה, כותרת (עד 10 מילים) ותקציר (עד 250 מילים).

• מציגים שהצעותיהם יתקבלו יידרשו להירשם לכנס עד לתאריך שייקבע מראש כדי לאשר את השתתפותם (ההצגה וההשתתפות בכנס הן ללא תשלום).

תאריכים חשובים

המועד האחרון להגשת התקצירים: יום חמישי, ט"ו בשבט תשפ"א, 28 בינואר 2021

קבלת תשובות עד ליום שני, ג' באדר תשפ"א, 15 בפברואר 2021

מידע נוסף על הכנס יתפרסם בקרוב באתר היחידה לכנסים ולימי עיון

להרשמה אנא לחצו כאן

שאלות ניתן לשלוח לדוא"ל event@macam.ac.il

יו"ר ועדת היגוי: ד"ר ליאת יוספסברג בן-יהושע, מכון מופ"ת

חברי ועדת היגוי בסדר הא'–ב':

פרופ' לילי אורלנד-ברק, אוניברסיטת חיפה; גב' ליאור בר, מכון מופ"ת; גב' שאנה ברייזבלט, מכון מופ"ת; ד"ר עינת גוברמן, מכון מופ"ת; ד"ר רבקה ודמני, יו"ר (בשיתוף) ועדת המתווים להכשרה להוראה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל; גב' נטע חן, מכון מופ"ת; ד"ר יהודה יעקבסון, אוניברסיטת תל-אביב; ד"ר אדר כהן, האוניברסיטה העברית; פרופ' ציפי ליבמן, מכללת סמינר הקיבוצים; ד"ר איתן סימון, מכללת אוהלו בקצרין; פרופ' רנדה ח'יר עבאס, המכללה האקדמית הערבית לחינוך – חיפה; ד"ר דליה עמנואל נוי, המכללה האקדמית בית ברל; אגף התמחות וכניסה להוראה, משרד החינוך; פרופ' עפרה ענבר, יו"ר (בשיתוף) ועדת המתווים להכשרה להוראה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל; ד"ר אריאל פרידמן, מכון מופ"ת; אורנים – המכללה האקדמית לחינוך; ד"ר עמליה רן, מכון מופ"ת; פרופ' חן שכטר, ראש מכון מופ"ת; גב' עירית שריג, האוניברסיטה העברית

